

лише знижує біологічні ризики, але й формує свідомого, соціально відповідального громадянина. Ефективне поєднання освітніх методів, практичної діяльності, особистісного прикладу та сучасних технологій створює міцне підґрунтя для розвитку гігієнічної культури у молодого покоління.

Гігієна довкілля є ключовим елементом громадського здоров'я, адже саме вона відіграє вирішальну роль у запобіганні біологічним загрозам, що посилюються через урбанізацію, зміну клімату та надзвичайні ситуації, зокрема війну. Забезпечення екологічної безпеки потребує комплексного підходу – від розвитку інфраструктури та ефективного державного регулювання до формування екологічної культури та гігієнічної свідомості громадян. Як національний, так і світовий досвід засвідчують: саме профілактика, освіта й сталий розвиток є фундаментом здорового і безпечного майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Грузєва Т. С., Дячук Д. М., Іншакова Г. В. Оцінка нерівності в екологічних умовах та здоров'ї населення як підґрунтя профілактичних стратегій **ЯК ПІДГРУНТТЯ ПРОФІЛАКТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ** // Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини: збірник тез та доповідей Науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 11 березня 2020 р.) за загальною редакцією професора С. Т. Омельчука. Київ, 2020. С. 69

ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ПРИМІЩЕНЬ В УКРИТТЯХ ЦИВІЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ

Новосельчук Н. Є.

*кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури будівель та дизайну
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»*

Сучасна ситуація з укриттями, які б мали забезпечили захист цивільного населення в Україні у ході війни з росією, на жаль, продовжує залишатись не вирішеною. Укриття, які дістались нам у спадок з Радянського Союзу, на сьогодні перебувають у незадовільному стані. Значна кількість укриттів

потребує проведення ремонтних робіт, облаштування їх до відповідних вимог.

Відповідно до п.1.2 ст. 32 Кодексу цивільного захисту України [1], основними видами захисних споруд є: сховище, протирадіаційне укриття, швидко споруджувана захисна споруда цивільного захисту. Для укриття населення також використовують споруди або їх частини, що мають подвійне призначення. При цьому основним є їх основне функціональне призначення, але в них створені умови для тимчасового перебування людей в укритті. До цієї категорії відноситься і найпростіше укриття – фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, що знижує комбіноване ураження людей від небезпечних наслідків надзвичайних ситуацій, а також від дії засобів ураження в особливий період. Облаштування найпростіших укриттів повинно забезпечувати можливість безперервного перебування в них людей протягом 48 годин [2].

Необхідним є забезпечення автономності всього інженерного обладнання в укритті: вентиляції, освітлення, водопостачання та водовідведення, опалення, каналізації. Необхідним є організація не менше двох виходів, один з яких розташований на відстані від забудови. Функціональне зонування найпростішого укриття повинно передбачати: тамбур, основне приміщення, складські приміщення (шанцевих інструментів, меблів, продуктів харчування, води, ліків), технічні приміщення.

Вхід до найпростішого укриття має забезпечити вільний доступ та можливість користування ним маломобільним групам населення. Перед входом влаштовується тамбур, який повинен забезпечити захист від вибухової хвилі. Тамбур повинен бути облаштований двома дверми: перші – герметичні на автоматичному довіднику, другі – протиударні. Двері повинні мати ручки важільного типу. Не допускається застосування дверей, що хитаються, сенсорних дверей.

Основна вимога до оздоблювальних матеріалів в укриттях – це їх безпечність та стійкість до значних навантажень. Не доречно застосовувати матеріали, які потребують використання додаткових і небезпечних під час

обвалу допоміжних конструкційних елементів. Наприклад, гіпсокартоні перегородки, підвісні та підшивні стелі для влаштування яких потрібний додатковий металевий каркас. Також недоцільне використання матеріалів, що при розбитті розсипаються на значну кількість дрібних небезпечних частин, які можуть завдати значної шкоди людині: плитка, скло, дзеркала тощо.

Отже, оздоблювальні матеріали в укриттях повинні, перш за все, бути якомога безпечними та надійними. Для підлоги доцільним є влаштування наливного покриття з наливними пандусами, бетону террацо. Найкращим матеріалом для оздоблення стін буде звичайна водоемульсійна фарба, за допомогою якої можна створити різноманітні рисунки на стінах. Побілка не допускається. Для освітлення використовуються світлодіодні та інші енергоощадні лампи. Не допускаються люмінесцентні та не захищені лампи розжарювання.

Меблеве обладнання для найпростіших укриттів – це двоярусні нари, стільці, ліжка, столи. Приміщення повинно бути комп'ютеризоване та забезпечене мобільним зв'язком. Крім цього потрібно розміщувати інформаційні таблички, інформатори, покажчики шляхів руху та призначень приміщень. Також необхідно передбачати контрастне маркування на сходах, порогах, отворах. Доцільним є використання контрастного співвідношення кольорів та використання матеріалів із світловідбивальними властивостями. Приклади вирішення інтер'єрів укриттів для студентів представлено на рис. 1–3.

Рисунок 1. Проект навчальної аудиторії для студентів в укритті.

Автори – доц. Новосельчук Н.С., ст. Кушнірова К.В.

Рисунок 1. Проект навчальної аудиторії та залу засідань в укрітті.

Автори – доц. Новосельчук Н.Є., ст. Кушнірова К.В.

Рисунок 3. Проект навчальних аудиторій для студентів творчих спеціальностей в укрітті.

Автори – доц. Новосельчук Н.Є., ст. Ландар Ю.С.

Список використаних джерел:

1. Кодекс цивільного захисту України (5403-VI) від 2.10.2012. URL: <https://kodeksy.com.ua/kczu/32.htm> (дата звернення 20.04.2025).
2. Захисні споруди цивільного захисту. ДБН В.2.2-5:2023. [Чинні від 2023-11-01] Офіц. вид. Київ. : Мінінфраструктури, 2007. 124 с. URL: <https://kodeksy.com.ua/kczu/32.htm> (дата звернення 19.04.2025).